

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

moments of childhood

κανέλλα τραγουστή kanella tragousti

Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης – Πάτρα 2006
European capital of culture – Patras 2006

Παιδικές στιγμές
Moments of childhood

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Πάτρα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2006» φιλοξενούμε την έκθεση φωτογραφίας της Κανέλλας Τραγουστή με τίτλο «Παιδικές Στιγμές».

Είναι μια συλλογή φωτογραφιών με το φακό να εστιάζει σε παιδικές καθημερινές στιγμές και να αναδεικνύει την ανεμελιά και αθωότητα της παιδικής ψυχής με τρόπο τέτοιο που κάνει τον παρατηρητή να ξαναφέρει στη μνήμη του εικόνες της δικής του παιδικής ηλικίας, τον κάνει να ονειροπολήσει προς στιγμήν και να ανατρέξει, με τη φαντασία του, πολύ πίσω στο παρελθόν πλημμυρίζοντας με ξεχασμένα αισθήματα.

Οι φωτογραφίες εκτίθενται, όχι ως ντοκουμέντα, αλλά ως ένας άλλος τρόπος παρουσίασης της παιδικής ζωής.

Η Κανέλλα Τραγουστή επιλέγει να ταυτίζεται με τα παιδιά που φωτογραφίζει διατηρώντας έτσι τη δυναμική της εικόνας.

Μέσω των φωτογραφιών της λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ κάμερας και της στιγμιαίας κίνησης, του παιδιού - «πρωταγωνιστή» και φανερώνει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται η ίδια τη φωτογραφία. Με αυτόν τον τρόπο εκθέτει τις φευγαλέες στιγμές της παιδικής ηλικίας, που δεν θα ήταν αντιληπτές με γυμνό μάτι.

Ανδρέας Γ. Καράβολας Δήμαρχος Πατρέων

As part of the events during “Patras Cultural Capital of Europe 2006” we host Kanella Tragousti’s photographic display with the theme “Moments of Childhood”.

It is a collection of photographs, where the lens focuses on everyday moments of children and shows the carefree life and innocence of the child’s soul, in a way that brings back to the spectators’ mind, memories of his own childhood. It makes him dream and recollect through his imagination, his past, filling him with forgotten emotions.

The photos are displayed not as documents but rather as another way of presenting childhood.

Kanella Tragousti chooses to become one with the children she takes photos of, this way maintaining the power of the picture.

Through these photos she operates as an intermediary between the camera and the instant moment of the child-protagonist and she manages to show the way she grasps the actual moment.

This is how she shows the moments of childhood that would not be captured otherwise.

Andreas Karavolas Mayor of Patras

Η εικόνα ενός παιδιού ελκύει την προσοχή μας σχεδόν πάντα. Είναι τυχαίο ότι ακόμα και στους πολέμους που μαίνονται ανά τον πλανήτη, οι εικόνες που μας αποτυπώνονται έχουν στην πλειονότητά τους πρωταγωνιστές τα παιδιά; Το βλέμμα ενός παιδιού είναι καθρέφτης του περιγυρού του. Αφιλτράριστο και αμείλικτο σχόλιο της πραγματικότητας που το περιβάλλει. Με αυτό μας φέρνει αντιμέτωπος η ματιά της Κανέλλας Τραγουστή. Με τους πολίτες του αύριο, τους θεατές και πρωταγωνιστές του αύριο, που ήδη αποτυπώνεται στα βλέμματά τους.

Κ. Αλέξης Αλάτσης Καλλιτεχνικός Διευθυντής Πάτρα 2006
Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

The picture of a child always attracts our attention. Is it a coincidence that even the pictures out of the several military conflicts on our planet that stick in our memory are those where children are protagonists? The eyes of a child are like a mirror of its environment; an unfiltered and violent comment of the reality surrounding it. This is what we are confronted with, through the work of Kanella Tragousti: With these future citizens, spectators and protagonists of tomorrow, in a future already existing in their eyes.

K. Alexis Alatsis Artistic Director Patras 2006 European Capital of Culture

στο δάσος
in the forest

στη θάλασσα
at the sea

AK 897

AK-897

Το παιδί δεν φοβάται το σκοτάδι. Για το παιδί, το σκοτάδι είναι το ρούχο των θαυμάτων. Απλώνει το χέρι με τη θεία σιγουριά πως αρκεί να βρει από κάπου να το πιάσει, από 'να πέτο, απ' το μανίκι ή το μπατζάκι, κι ύστερα να κάνει έτσι μια, και θα γεμίσει ο τόπος θαύματα γυμνά που θα τρέχουν να κρυφτούν με μάγουλα κατακόκκινα από την ντροπή.

Το παιδί, πάλι, δεν ντρέπεται για τη γύμνια του. Είναι ένας πρωτόπλαστος που δεν έχει ακούσει ακόμα την παράλογη καταδίκη του. Περιφέρεται ανέμελο στον κήπο, καθώς δεν έχει ακούσει ακόμα τίποτε για απαγορευμένους καρπούς. Υψώνει το χέρι του και πιάνει ό,τι φτάσει. Κάποια στιγμή θα μπορέσει να σκαρφαλώσει στη μηλιά, κι από εκεί θα δει πως έξω από τον κήπο απλώνεται ένας κόσμος ανεξάντλητος, ένας κόσμος άσχημος, γυμνός και ανεξήγητος, κι ίσως γι' αυτό ακριβώς απείρως πιο γοητευτικός. Και τότε δε θα διστάσει στιγμή να δαγκώσει το εισιτήριό του για τη μεγάλη περιπέτεια...

Το παιδί λατρεύει το παιχνίδι. Γοητεύεται, ας πούμε, αφάνταστα από την καμπύλη τροχιά της πέτρας που φεύγει από το χέρι του και ποιος ξέρει πού μπορεί να προσγειωθεί. Άλλες φορές ανοίγει κεφάλια κι άλλοτε αναγκάζει το νερό να

ανοίξει διάλογο, στέλνοντας πίσω ολοστρόγγυλα κυματάκια-μπάμπουσκες, που μέσα τους κρύβουν άλλα, μικρότερα, κύματα... Το παιδί αντιμετωπίζει το παιχνίδι με απόλυτη σοβαρότητα. Λες και στην τροχιά της πέτρας ή στην ηχώ των μηδενικών που σχηματίζουν τα κύματα κρύβεται ούτε λίγο ούτε πολύ το ίδιο το νόημα της ζωής -πράγμα που ίσως δεν απέχει και πολύ απ' την αλήθεια.

Το παιδί την αλήθεια δεν την έχει περί πολλού. Καθώς δεν έχει ανοίξει ακόμα δοσοληψίες με παρελθόν και μέλλον, μοιάζει να μην την έχει ανάγκη. Κάθε φορά που το παρόν εφορμά οργίλο εναντίον του, εκείνο κουνιάζει στην αληθινά ζεστή αγκαλιά των ψεμάτων -και το κάνει χωρίς την παραμικρή τύψη.

Το παιδί δεν έχει τύψεις, γενικώς. Γι' αυτό το παιδί δεν φοβάται τη μοναξιά. Για το παιδί, η μοναξιά είναι άπλα κι ελευθερία. Διαθέτει περισσή ενέργεια, την απαιτούμενη περιέργεια και μια φαντασία τόσο γενναιοδωρη που μπορεί να κάνει το -πικρό για όλους τους άλλους- ποτήρι της μοναξιάς του να ξεχειλίζει από δώρα πλουσιοπάροχα.

Το παιδί δεν τσιγκουνεύεται το γέλιο ή το κλάμα του. Το παιδί δεν μετράει την έκπληξη ή την απογοήτευσή του. Το παιδί

ζει στον υπερθετικό βαθμό. Γι' αυτό το παιδί δεν ψιθυρίζει. Μπορεί να μασάει, ενίοτε, τα λόγια του, αλλά κυριολεκτικά και όχι από υστεροβουλία ή ιδιοτέλεια. Το παιδί φωνάζει τα θέλω του, όχι για να ξεορκίσει την απόγνωση, αλλά γιατί δεν ξέρει άλλο τρόπο. Περιέργως, μάλιστα, επείγεται. Οποιαδήποτε προσπάθεια να πειστεί πως έχει όλη τη ζωή μπροστά του θα πέσει, εννοείται, στο κενό. Ακόμα κι όταν αναγκάζεται να παίξει το «όταν μεγαλώσω...», το κάνει μόνο και μόνο για να μη στεναχωρήσει τους μεγάλους που μεγάλωσαν και που του είναι αδύνατον να φανταστεί πως υπήρξαν κάποτε κι αυτοί παιδιά... Πολύ γρήγορα αφήνει κατά μέρος τις ανόητες προβολές για να ορμήξει στη λακκούβα με τα απόνερα της χτεσινής βροχής.

Το παιδί δεν φοβάται τη λάσπη. Δεν διστάζει να κυλιστεί στον βούρκο. Το παιδί αγνοεί την αξία της μεταφοράς. Το παιδί κυριολεκτεί. Έτσι, κάνει τη λάσπη ρούχο του, πολύτιμο λάφυρο μιας αναίμακτης μάχης που έχει πάντα μόνο νικητές. Καμιά ανάγκη δεν έχει από καμουφλάζ. Κι αν καμιά φορά γίνεται αγκάθι τη μια και τριαντάφυλλο την άλλη, αυτό το κάνει για ν' αποτίσει φόρο τιμής στη δόλια ομορφιά των λουλουδιών κι όχι για να ξεγελάσει. Εξάλλου, το παιδί δεν

αναγνωρίζει όρια και κανόνες, ώστε να τους υπονομεύσει με τερτίπια και καμώματα. Τέτοιες στρατηγικές απαιτούν υπομονή που δεν διαθέτει. Από επιμονή, πάντως, άλλο τίποτε...

Το παιδί δεν φοβάται το σώμα του. Δεν το ανταγωνίζεται ούτε το τιμωρεί με δίαιτες, ας πούμε, και γυμναστικές, αν και συχνά πυκνά το πληγώνει -χωρίς πρόθεση όμως. Το παιδί αποδέχεται το άτρωτο σώμα του με συγκρατημένη υπερηφάνεια. Ευτυχώς, δεν γνωρίζει ακόμα -και του είναι αδύνατον να φανταστεί- πως θα 'ρθει ώρα, αργότερα, που θα προδοθεί απ' αυτό το ίδιο σώμα, πιθανόν και με φρικτό τρόπο.

Το παιδί δεν φοβάται τη φωτιά. Τουλάχιστον μέχρι να καεί -πάει να πει, μέχρι να πάψει να είναι παιδί, γιατί κι αυτό κάποτε αναπόφευκτα συμβαίνει.

Μέχρι τότε το παιδί δεν θα φοβάται το σκοτάδι. Το σκοτάδι θα φοβάται το παιδί -γιατί το παιδί φέγγει, αυτόφωτο.

Νίκος Παναγιωτόπουλος

The child is not afraid of the dark. Darkness, to the child, is the cloak of miracles. He reaches out with divine certainty that he only needs to grab it somehow –no matter if it's by the lapel or the sleeve– and then, it takes just a twist of the wrist before the room is filled with naked miracles, running to hide with their cheeks bright red in shame.

The child is not ashamed of his nakedness. He hasn't yet heard of the unreasonable conviction. He rambles carefree in the garden, as he hasn't heard anything about forbidden fruits. He raises his hand and holds onto whatever he can reach. It won't be long before he will be able to climb the apple tree; from up there he will see that beyond the garden lies an endless world, an ugly world, naked and inexplicable, and just because of that, all the more enchanting. And then he won't hesitate a moment before he bites his way to the great adventure.....

The child adores playing. He is fascinated, for example, by the curving course of the stone which leaves his hand to land who knows where... Some times it gashes other people's heads; some other times it just compels the water to participate, sending back round waves –waves that look like babushkas, hiding more little waves within them. The child faces the game with absolute

seriousness. You might think that in the course of the stone or in the echoing zeros of the recurring waves is hiding, more or less, the very meaning of life – which may not be too far off the truth.

The child doesn't think much of the truth. As he hasn't yet had dealings with the past or the future, he seems he can do without it. Each time the present goes wrathfully after him, he shelters in the truly warm embrace of lies – and he does it without a shred of remorse.

The child is in general without remorse. That's why the child is not afraid of solitude. To the child, solitude is spaciousness and freedom. He disposes of abundant energy, the requisite curiosity and such a generous imagination that he can easily make the cup of his solitude run over with precious gifts.

The child is not stingy with his laughter or his weeping. The child doesn't weigh his amazement or his disillusionment. The child lives in the superlative. That 's why the child doesn't whisper. He may sometimes hum and haw, but only because he is a child and not because of selfish second thoughts. The child cries out for what he wants, not to exorcize his despair but only because he doesn't know otherwise. Strangely enough, he is always in a

hurry. They may try hard to make him believe that his whole life lies in front of him, but they try in vain. Sometimes he has to fill in the phrase “when I grow up...”, but he does it only for the sake of grown ups. He doesn’t want to remind them that they have already grown up; besides, to the child, it seems like they have never been children, anyway... Soon enough he puts aside these foolish projections and dashes to the puddle that was formed by yesterday’s rain.

The child is not afraid of the mud. He doesn’t hesitate to roll in the mire. The child ignores the merit of the metaphor. The child speaks literally. This way, he makes his muddy clothes precious booty of a bloodless battle, a battle you can only win and never lose. He has no need for camouflage. If he is as prickly as a rose, he does this to pay homage to the deceptive beauty of the flower and not in order to cheat. Besides, the child doesn’t know anything about boundaries or rules, so he can’t use his gimmickry to sabotage them later on. Such strategies demand patience, which he does not possess. However, persistence is in abundance.....

The child is not afraid of his body. He does not compete neither does he punish it with diets, for instance, and gymnastics, even

if he often deeply wounds it – he doesn’t do it intentionally. The child accepts his invulnerable body with restrained pride. Fortunately he is not yet aware – and it is impossible for him to imagine – that the time will come, later, when he will be betrayed by this body, probably in some awful way.

The child is not afraid of fire. At least until he receives burns. One could say, until he stops being a child, because even this will inevitably happen sometime.

Until then the child will not be afraid of the dark. The dark will fear the child – because the child glows from within.

Nikos Panajiotopoulos

τη νύχτα
at night

Moments of childhood.

In 1997, with my art exhibition at the astra gallery in Athens, I had elaborated a series of works in an effort to remember and recollect impressions of my own childhood.

Following Artaud, one could talk of “the unimaginable enlargements surrendering in the forest of my childhood imaginations”.

To me, childhood is a source of inspiration, since I was lucky enough to enjoy the insouciance of growing up and playing in a small country town.

Especially after my daughter’s birth I relived many scenes of these early moments of childhood.

I believe that nowadays children lack the generosity of “ampleness” as far as the unfolding of their dreams and imagination is concerned.

This way of photographing them was a challenge in many aspects, a journey through which I had to reconsider the foundation of my own reality.

Through this new series of photographs I try to reveal the world

of the children in the way I had experienced it.

I took these pictures, “prints” of my own infancy, not only in the romantic mood of a mere observer, but actively reliving the memory that had been preserved within me.

I completed this new series of works with the subjective eye of an adult which is necessary when approaching such a difficult subject as children. In this way I discovered what childhood really is.

Childhood is time. Children haven’t got a past. However, they have got a plentiful present. Free, curious, spontaneous, gifted with creative imagination they build a whole world of their own.

Kanella Tragousti.

Παιδικές Στιγμές.

Το 1997 στην έκθεση ζωγραφικής που είχα κάνει στη γκαλερί “Αστρα”, είχα επεξεργαστεί μια σειρά έργων, προσπαθώντας να θυμηθώ και να ανασυνθέσω εντυπώσεις από τα παιδικά μου χρόνια. Εντυπώσεις που, σύμφωνα με τον Artaud, πραγματεύονται εκείνες τις “αδιανόητες μεγεθύνσεις, παραδομένες στο δάσος των παιδικών αισθήσεων”.

Όπως για την πλειονότητα των ανθρώπων, έτσι και για εμένα η παιδική ηλικία είναι πηγή έμπνευσης καθότι είχα το προνόμιο να απολαύσω την ανεμελιά του παιχνιδιού σε μια επαρχιακή πόλη.

Με τη γέννηση της κόρης μου ιδιαίτερα, αναβίωσε για μένα μία σειρά σκηνών από εκείνες τις παιδικές στιγμές.

Θεωρώ ότι τα παιδιά σήμερα στερούνται αυτή τη γενναιοδωρία της “ευρυχωρίας”, όσον αφορά στο ξεδίπλωμα της παιδικής φαντασίας και ονειροπόλησης.

Η ιδέα να τα φωτογραφίσω ήταν μια πρόκληση σε διάφορα επίπεδα. Ένα ταξίδι, στο οποίο έπρεπε να αναθεωρήσω τα θεμέλια της δικιάς μου πραγματικότητας.

Θέλω, μέσω αυτών των φωτογραφιών, να αποκαλύψω τον κόσμο τους έτσι, όπως εγώ βιωματικά τον ένιωσα.

Τράβηξα αυτές τις εικόνες, εικόνες-αποτυπώματα της δικής μου παιδικής ηλικίας όχι μόνο με μια ρομαντική διάθεση ως θεατής, αλλά ενεργά ξαναζωντανεύοντας αυτό που η μνήμη είχε μέσα μου διατηρήσει.

Ολοκλήρωσα αυτήν τη σειρά με την υποκειμενική ματιά ενός ενήλικα, που είναι αναγκαία για την προσέγγιση ενός τόσο δύσκολου θέματος όπως είναι το παιδί και έτσι διέκρινα αυτό που λέμε παιδικότητα.

Παιδικότητα είναι πρωτογενής χρόνος. Τα παιδιά δεν έχουν παρελθόν.

Έχουν, όμως, πολύ παρόν. Ελεύθερα, περίεργα, αυθόρμητα, με δημιουργική φαντασία, διανοίγουν έναν ολόκληρο κόσμο.

Κανέλλα Τραγουστή.

στο χώρο
in the space

στο φακό
into the lens

Η Κανέλλα Τραγουστή γεννήθηκε το 1959 στην Αμαλιάδα Ηλείας.

1976–1980 Γαλλική Φιλολογία στην Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών.

1980–1983 Σημειολογία (Σχέση εικόνας και λόγου στη ζωγραφική, στη φωτογραφία και στον κινηματογράφο) , στην Ecole Pratique des Hautes Etudes της Σορβόνης, στο Παρίσι.

1983–1987 Εργάστηκε στην Αθήνα σε διάφορες τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραγωγές, ως μεταφράστρια, σεναριογράφος και φωτογράφος.

1985–1986 Μαθήματα ζωγραφικής με την Κατερίνα Μερτζάνη, στο ελεύθερο εργαστήριο του Δήμου Αθηναίων.

1990–1992 Μαθήματα χαρακτικής στο τμήμα του Jens Jensen, στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών του Βερολίνου (UdK).

Από το 1987 ζει και εργάζεται στο Βερολίνο.

Πραγματοποίησε αρκετές ατομικές εκθέσεις φωτογραφίας και ζωγραφικής στη Γερμανία και στην Ελλάδα.

Kanella Tragousti was born in Amalias Greece, in 1959.

1976–1980 She studied philology at Athens University.

1980–1983 She studied semiology in Paris at the “ Ecole Pratique des Hautes Etudes“ of the Sorbonne University, (Diploma about the relation between text and image in photography, cinema and painting).

1983–1987 She worked in Athens for several TV and movie productions and films as translator, scriptwriter and freelance photographer.

1985–1986 She attended the painting workshop of Katherina Merzani at the „Ora“ gallery in Athens.

1990–1992 She attended the engraving course organised by Jens Jensen at the Academy of Art (UdK).

Kanella has lived in Berlin since 1987 where she works as a free artist.

Since then she has had several group and single exhibitions in Germany and Greece.

Κείμενα χαιρετισμοί: Ανδρέας Καράβολας, Χρήστος Ροϊλός, Αλέξης Αλάτσης.
Κείμενα καταλόγου: Νίκος Παναγιωτόπουλος, Κανέλλα Τραγουστή.
Αγγλική μετάφραση: Ιωάννα Βούλτση, Marian Pohlschmidt, James Adjaye.
Διορθώσεις κειμένων: Ζάχος Καρατσιουμπάνης, Ευδοξία Μπαλάτσιου, James Adjaye.
Επιμέλεια έκθεσης: Tatjana Hofmann.
Γραφικός σχεδιασμός: Ναπολέον Πηλιτσίδης.
Ηλεκτρονική επεξεργασία φωτογραφιών: Μπόρις Κιρπότιν.
Εκτύπωση φωτογραφιών: Νίκος Ακτίδης – Photolab Αθήνα.
Τυπογραφείο: Αθήνα.
Βιβλιοδεσία: Αθήνα.
Φωτογραφίες: Κανέλλα Τραγουστή.
Έκθεση: "Παιδικές στιγμές"
02.12.06 – 27.12.06 Παλαιό Αρσάκειο Πατρών.
© Κανέλλα Τραγουστή Βερολίνο 2006
email: kanellatragousti@aol.com

Text opening remarks: Andreas Karavolas, Christos Roilos, K. Alexis Alatsis.
Text: Nikos Panajiotopoulos, Kanella Tragousti.
Translations: Ioanna Voultsi, Marian Pohlschmidt, James Adjaye.
Text editors: Zachos Karatsiourpanis, Evdokia Balatsiou, James Adjaye.
Curator: Tatjana Hofmann.
Graphic design and layout: Napoleon Pilitsidis.
Photo scanning: Boris Kirpotin.
Photo printing: Nikos Aktidis – Photolab Athens.
Printing: Athens.
Binding: Athens.
Photography: Kanella Tragousti.
Exhibition: "Moments of Childhood"
02.12.06 – 27.12.06 Old Arsakeion School, of Patras.
© Kanella Tragousti Berlin 2006
email: kanellatragousti@aol.com

Ευχαριστίες / Thanks to :

Αλέξη Αλάτση, Παναγιώτη Ανδριόπουλο, Αποστόλη Βούλτση, Ιωάννα Βούλτση, Ειρήνη Βουζελάκου, Κωνσταντία Γουρζή, Λένα Διβάνη, Χαράλαμπο Ιωάννου, Ζάχο Καρατσιουμπάνη, Μπόρι Κιρπότην, Ηλιοστάλακτη Κόντου, Παναγιώτη Κουπαράνη, Μιχάλη Κύρκο, Γιώργο Μαρόπουλο, Θάνο Μικρούτσικο, Νίκο Μπακουνάκη, Ευδοξία Μπαλάτσιου, Νίκο Παναγιωτόπουλο, Άννα Παπούλια, Φανή Παπούλια, Ναπολέωντα Πηλιτσίδα, Αναστασία Τραγουστή, Μαρία Τσιβγινίδα, Νίκο Χειλά.

James Adjaye, Ingrid Behrmann, Stepan Benda, Suzanne Benzing, Frank Blasberg, Amin El Dib, Frank Erbach, Lars Erbach, Tatjana Hofmann, Marian Pohlschmidt, Alexandra Schmidt.

Την έκθεση αυτή την αφιερώνω στη μητέρα μου, στην κόρη μου Μαρία-Σοφία και σε όλα τα παιδιά που με συνόδευσαν.
I dedicate this exhibition to my mother, my daughter Maria-Sophia and all the participating children.

Πάτρα 2006